

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.
This project is co-funded by the European Union and the Republic of Turkey.

STK larda Etkili İletişim Ve Çözüm Önerileri

STK Nedir ?

STK' ları devlet denetiminin dışında yaşadıkları ülkenin sosyal ve ekonomik yapısını iyileştirmek , katılımcı demokrasinin oluşturulmasına katkı sağlamak , yararlanıcılar ile karar alma mekanizmaları arasında köprü vazifesi görerek sosyal sorunların çözümünde karar vericileri yönlendirmek için örgütlenmiş ve motive olmuş vatandaşların bir araya geldiği yapılar olarak tanımlayabiliriz .

STK' lar farklı alanlarda çalışan gönüllü örgütlerden düşünce kuruluşlarına ,sosyal hareketlerden vatandaşlık faaliyetlerine ,hükümet dışı örgütlerden sendikalara ve meslek odalarından sendikalara kadar geniş bir yelpaze içinde hareket eden örgütsel alanı temsil etmektedir.(İnsamer 2014))

Türk toplumunun tarihsel süreçteki STK oluşumuna kısaca değinecek olursak Osmanlıda günümüz anlamında sivil toplum kuruluşu bulmak zor olmakla birlikte dönemin şartlarına göre değerlendirdiğimizde yine gönüllülük esasına dayanan özellikle barınma ,eğitim, sağlık hizmetleri başta olmak üzere sosyal dayanışmayı güçlendiren toplumsal ihtiyaçları karşılayan ve diğer yandan kitlelerine doğrudan yada dolaylı olarak ekonomik etkileri olan faaliyetlerde bulunan kısmen de olsa sivil toplum vasıfları taşıyan vakıfları görebiliyoruz.

Anadolu Selçuklu zamanında Ahi Evran tarafından kurulan halkın ekonomik şartlarını düzeltmek ve meslek sahibi olmalarını sağlamak amacıyla kurulan Ahilik teşkilatı daha sonra temel prensip olarak esnaf arası dayanışmayı merkez alarak bir esnaf teşkilatına dönüşmüştür .Osmanlı döneminde bu yapı temel prensiplerini devam ettirerek yalnızca Ahilikte olduğu gibi teşkilata girme şartı olarak Müslüman olma zorunluluğunu ortadan kaldırıp gayrimüslim leri de esnaf dayanışması dahil ederek ekonomik kalkınmayı daha da güçlendiren bir yapı olarak Lonca teşkilatı ismiyle karşımıza çıkmıştır.

Günümüzde bu teşkilatların karşılığı esnaf odaları ,ticaret ve sanayi odaları ve ticaret borsasıdır.

Buraya kadarki bilgileri değerlendirdiğimizde kültürel olarak toplumumuzun STK lara yabancı olmadığını görüyoruz.

1980 ' ler den itibaren dünyadaki değişime paralel olarak Türkiye de de STK' lar gelişim sürecine girmiştir. Özellikle 2000 li yıllarda dünyadaki küreselleşmenin etkisi ve Türkiye nin AB üyeliğine adaylık süreci ile birlikte katılımcı demokrasinin oluşturulması aşamasında STK' lara verilen önem artmıştır. Bundan yaklaşık on beş sene önce sivil toplum öneminden bahsederken şu anki geldiğimiz noktada sivil toplumun tanımını, içeriğini, ve toplumun her kesiminde ulaşmaya başladığı iletişimin etkisini ve nasıl geliştirilebileceğini konuşuyoruz .

Artık üçüncü bir sektör olarak tanımlamaya başladığımız sivil toplum söylemi bugün farklı aktörler tarafından Türkiye nin demokratikleşmesinin ön koşulu olarak kullanılmakta tüm siyasi partiler kendilerini demokrasinin yanında gösterirken ,sivil toplumun önemine referans vermektedirler. Sivil toplum söylem düzeyinde devletin demokratikleşmesinin ,güçlü ekonomi programlarının Türkiye nin AB ye giriş sürecinin önemli bir aktörü olarak tanımlanmaktadır .Avrupadan baktığımız zaman sivil toplumun sadece sayı olarak değil aynı zamanda katılımcı demokrasi ve çoğulculuk anlamında etkisi olan ülkeler güvenli ülkeler statüsünde değerlendiriliyor bu güven beraberinde istikrarı ,istikrarda ekonomik refahı getiriyor.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.
This project is co-funded by the European Union and the Republic of Turkey.

Sivil toplum kuruluşlarının varoluş amaçları dolayısıyla çevreyi ve toplumu dönüştürücü etkisi olduğu herkes tarafından kabul görüyor.Devlete en büyük katkıyı hem ulusalda hem de yerelde veri sağlayarak yapıyor STK lar devleti tehdit etmediği ve kendilerine çizilen sınırlarda hareket ettiği sürece sorun olmuyor üstelik sonucunda yönetimi de verimli hale getiriyor.(Fuat Keyman)

Ekim 2018 itibarıyla, ülkemizde 114.078 faal dernek bulunmaktadır. Bu sayı içinde en yüksek oran 31,3 ile mesleki ve sosyal dayanışma derneklerine aittir. İkinci sırada yüzde 20,4 ile spor ve spor ile ilgili dernekler yer alırken hak ve savunuculuk konusunda hizmet sağlayan derneklerin oranı ise yüzde 1,5'tir. Temmuz 2018 itibarıyla, faal olan 5.158 yeni vakıf daha çok eğitim, sağlık, sosyal yardım ve hizmetler, çevre ve doğal hayat, sanat, yaşlılık, çocuklar, yoksulluk gibi sosyal sorunlar kapsamında hizmet sunmaktadır. Ülkemizde STK'ların niteliksel yapılarını yansıtan veri bulunmamaktadır. Birleşmiş Milletler Sivil Toplum Kuruluşları Uluslararası Sınıflaması (ICNPO) ile uyumlu bir STK veri tabanı oluşturulması için çalışmalar devam etmektedir. (Cumhurbaşkanlığı 2019 yıllık programı)

STK larla İlgili Yasal Çerçeve Bakış

Türkiye de sivil toplumda ki canlanma süreci STK ların bir çok sorunu nu beraberinde getirirken diğer yandan gergin sivil/devlet ilişkileri ve sivil toplum örgütleri (STK'lar) için olumsuz yasal çerçevelerle nitelendirilen, genel anlamda kısıtlayıcı bir dönemden hızlı bir şekilde çıkmaktadır. Son yıllarda, Türk Devleti siyasi irade, sivil topluma ve sivil toplumun Türk toplumunun demokratikleşme ve kalkınmasındaki önemli katkısına verdiği destek bakımlarından dikkate değer bir değişim sergilemiştir. Yukarıda da belirtildiği gibi, mevcut kanunlar üzerinde yapılan gözden geçirme, dernek ve vakıfların yasal çerçevesiyle ilgili önemli farklılıklar ortaya çıkarmıştır. Derneklerin yasal çerçevesi genelde özendiricidir. Dernekler Kanunu, uluslararası hukuk ve örgütlenme özgürlüğünü ihlal eden hükümlerin birçoğu kaldırılmış 2004 yılında tamamen yenilenmiştir. Aslında, derneklerle ilgili daha etkili işbirliğine ilişkin önemli bir özendirici faktör olan birçok hükümden bahsedebiliriz. . Kamu ile sivil toplum kuruluşları arasındaki koordinasyonun sağlanması, güçlendirilmesi, sivil toplum kuruluşlarının etkinliğinin artırılması ve hizmet kalitesinin yükseltilmesi, sivil topluma yönelik hizmetlerin etkin ve verimli bir şekilde sunulması amacıyla 13/09/2018 tarihli ve 30534 Sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 17 numaralı Bazı Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile İçişleri 2 Bakanlığı Dernekler Dairesi Başkanlığının yapısı değiştirilerek İçişleri Bakanlığı bünyesinde Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü kurulmuş ve teşkilat ve görevleri hakkında yönetmelik yürürlüğe girmiştir.

Diğer yandan sivil toplumun gelişimi, güçlendirilmesi ve desteklenmesi için hukuki statüleri, kurumsal yapıları, faaliyetleri, kamu kurumlarıyla ilişkileri gibi yasal ve idari hususlara ilişkin bütüncül bir mevzuat düzenlenmesine ve kamu-STK işbirliğinin kapsamının belirlenerek geliştirilmesine duyulan ihtiyaç devam etmektedir. Ülkemizde STK'lara yönelik bütünsel, kapsayıcı, kurumsal ve yasal düzenleme bulunmaması nedeniyle sivil topluma yönelik uygulama ve düzenlemelerin farklı kamu kurumlarınca yürütölmektedir. Dernekler Kanununa göre dernekler, amaçlarının ve bu amaçları gerçekleştirmek üzere giriştikleri faaliyetlerinin topluma yararlı sonuçlar verecek nitelikte ve ölçüde olması ve üyelerinin dışında yerel veya ulusal düzeyde toplumun ihtiyaç ve sorunlarına yönelik çözümler üretecek ve toplumsal gelişmeye katkı sağlayacak nitelikte olması halinde kamuya yararlı olarak kabul edilmektedirler. Dernekler açısından kabul edilen kamu yararı tanımı net olmadığından bu statüye karar vermeye yetkili kamu görevlilerine geniş bir takdir yetkisi verilmiş durumdadır. Bu muğlak tanım idareye yol gösterme konusunda yetersiz kalabileceği gibi sübjektif uygulamaları da beraberinde getirme riski taşımaktadır. Daha net ve objektif kriterlere bağlı, kısıtlama amacı içermeyen bir tanımın yapılması gerekmektedir. Devlet Denetleme Kurulunun Türkiye'de Kamuya Yararlı Dernek Statüsünü incelediği raporunda "Etkin bir devlet-sivil toplum işbirliği kurulabilmesi ve devlet-sivil toplum ilişkilerinin sınırının belirlenebilmesine olanak sağlayan bir kamu yararı tanımlamasının olmadığı ve

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.
This project is co-funded by the European Union and the Republic of Turkey.

kamu yararı müessesinin hangi amaçları ve faaliyetleri kapsadığı konusunda mevzuatımızda yeterince açıklık bulunmadığı” yönünde bir tespit yer almaktadır.

Kuruluşların kamu yararına çalışan kuruluş statüsü almasını “kim yeterli görüyor, kim karar veriyor” sorusu, kamu yararına çalışan kuruluşlar ve tüm sektör açısından kritik bir anlam ifade etmektedir. Karar makamı, kamu yararı statüsü vermek ve bunu gerektiğinde iptal etmek üzere yetkilendirilmiş olup, bazı ülkelerde aynı zamanda kamu yararına çalışan kuruluşların çalışmalarının gözetiminden ve desteklenmesinden de sorumludur. Karar makamı, kuruluşlara kamu yararı statüsü vermek suretiyle onları devlet teşviki (genellikle vergi istisnası) ve hesap verme yükümlülüğü gibi bazı gereksinimleri öngören düzenlemelere tabi tutmaktadır. 19 Türkiye özelinde, Devlet Denetleme Kurulunun raporunda kamu yararı kavramının tanımının belirsizliğinin sonucu olan sorunlara değinilerek, “Kamu yararı statüsünün kazanılması sürecinde, bakanlıkların düzenlemelerinde farklılıklar bulunması ve statüyü belirleyen kriterlerin sınırlı maddi ölçütlere dayanması nedeniyle kamu yararı statüsünün objektif ve kamu yararı statüsüne uygun bir çerçevede vermediği tespit edilmiştir.” ifadeleri yer almaktadır.

AB ülkelerinde kamu yararı statüsünü tespit etme yetkisi vergi makamları, mahkemeler, bakanlıklar, çeşitli siyasi otoriteler veya bağımsız komisyonlar tarafından verilmektedir. Kamu yararına ilişkin kararlar hükümet, mahkemeler veya bakanlık tarafından verildiği bir diğer modelde ise sivil toplum temsilcileri ve uzmanların da üyesi olduğu kamu yararı komisyonlarının görüşüne başvurulmaktadır.

KAMU STK İŞBİRLİĞİNDE İLETİŞİM

STK ların var olma ve varlıklarını sürdürebilme şartları sağlayabildikleri işbirliği ve iletişime bağlı .Bir STK nın önemi faaliyetleri ile değil etkisi ile ölçülüyor buda iletişimle sağlanıyor yani başarının yolu etkili iletişimden geçiyor.

Kamu ve STK aslında birbirini bilen fakat tanımayan iki kurum . Kuruluş amaçları itibarıyla birbirlerine ihtiyaçlarının olduğu bu iki kurumunda her iki tarafta geçerli olmak üzere birbirlerine karşı önyargıları var. Kamu kurumları tarafından STK lar seslerini yükselttiği zaman muhalefet olarak algılanıyor STK lar da sorunlarını dile getirmeleri halinde muhalefet olarak algılandığı için bunu dile getirmeye çekiniyorlar. Kamu kurumları kendilerini STK lara sadece destek sağlayan bir kurum olarak görüyor oysa STK larla doğru zaman ve zeminde işbirliğine girdiklerinde başta veri kaynağı olmak üzere bir çok alanda onlardan da faydalanacağını farkında değil.

Örneğin göç ve mülteci alanlarında çalışmalar yapan STK lar Mültecilerin haklarına erişimi üzerine bir bilgilendirme yaptığı zaman, aslında yerelde çalışan kamu kurumunun da işini kolaylaştırmış oluyor. Yapılan sosyal uyum çalışmaları ve bilgilendirme oturumlarıyla birlikte mülteciler, hangi hizmeti nereden alacağını biliyor ve böylece yereldeki kamu kuruluşlarına zaman ve işleyiş açısından pozitif katkı sunmuş oluyor.

2019 yılı Cumhurbaşkanlığı yıllık programı STK larla ilgili olan bölümünün amaç ve hedefler kısmında

“Güçlü, çeşitli, çoğulcu ve sürdürülebilir bir sivil toplum için uygun bir ortam oluşturularak sosyal ve ekonomik kalkınma süreçlerine toplumun tüm kesimlerinin daha etkin katılımının sağlanması temel amaçtır. Bu kapsamda STK’ların kurumsal kapasiteleri ile yasal çerçeve ve idari yapılanma geliştirilecek, sivil toplum-kamuözel sektör işbirlikleri artırılabilecek ve sosyal diyalog ortamı geliştirilecektir ” denilmektedir.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.
This project is co-funded by the European Union and the Republic of Turkey.

Devlet tarafından söylem düzeyinde güçlü kararlı ve etkili bir iletişimi hedefleyen bakış açısı gördüğümüz bu açıklama her ne kadar pratikte tam anlamıyla gerçekleşmese de sivil toplumun hareket alanında kuşkusuz motive edici bir etkiye sahip olacaktır.

Devletin en üst kademesinden sunulan bu bakış açısının etkisi maalesef yerelde aynı düzeyde görülmemektedir.

Katılımcı demokrasinin oluşturulmasında hayati bir öneme sahip bir üst kuruluş olan Kent Konseylerini inceleyecek olursak ;

STK'ların yerele, hizmet sunulan kitleye yakın olmaları aynı zamanda karar alma mekanizmaları ile faydalanıcıları arasında bir köprü işlevi görmelerini sağlamakta ve yerel yönetimlerde katılımcı süreçlere katkı sunmaktadır. Kent konseyleri gibi katılımcı karar alma süreçleri uygulamaları bu bağlamda iyi örnek oluşturmakla birlikte zaman ve teknoloji ile uyumlu yeni katılım süreçlerinin geliştirilmesi ihtiyacı devam etmektedir.(Tüsev 2019)

5393 sayılı kanununun 76 maddesindeki tanıma göre "Kent konseyi, kent yaşamında; kent vizyonunun ve hemşehricilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirmeye çalışır.

Belediyeler kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, sendikaların, noterlerin, varsa üniversitelerin, ilgili sivil toplum örgütlerinin, siyasî partilerin, kamu kurum ve kuruluşlarının ve mahalle muhtarlarının temsilcileri ile diğer ilgililerin katılımıyla oluşan kent konseyinin faaliyetlerinin etkili ve verimli yürütülmesi konusunda yardım ve destek sağlar " Yerel yönetimlerle ilgili olarak her ne kadar belediye kanununun 76.maddesinde kent konseyinin ilgili sivil toplum örgütlerinin " de katılımına olanak sağlasa da gerek kent konseylerinin bu süreçte kurulmasına karar verilmesi gerekse bu konseye dahil edilecek örgütlerin belirlenmesi mevcut idareye geniş bir yetki vermekte ve inisiyatifinde gelişmektedir.

Özellikle katılımcı demokrasinin yeni gelişmekte olduğu yerel yönetimlerde kent konseyleri gibi oluşumların hayati önem taşıdığı ve bir yasal düzenleme ile görevlerinin tanımlanarak sürdürülebilirliğinin sağlanması ülkemiz sivil toplumunun gelişimi açısından zorunlu bir ihtiyaçtır .

Kamu kurumlarının yerelde STK lara bakış açısı ;

Yerelde bazı kamu yöneticileri her türlü bilgiye tecrübeye sahip yegane öznenin kurum olduğunu , sosyal sorunların çözümünde tek karar verme yetkisinin de yine kendisinde olduğunu düşünüyor ve STK ların bu yetkiye müdahalesini meşru bulmuyor. Bu konuda hak ve yetkinin siyasette ve siyasi iktidarda olduğunu düşünerek , dolayısıyla siyasi iktidardan STK larla iletişime geçmek için talimat almadan işbirliğini geliştirmeyeceğini açıkça ortaya koyuyor.

İdeolojik görüş olarak kendisine yakın bulduğu STK larla doğrudan ve etkili bir iletişim kuruyor bilgi paylaşımı sağlıyor, farklı görüşte ya da kamu yararı statüsünde görmediği STK larla doğrudan bir ilişkiye girmiyor.

STK ların uzmanlık, eğitim ve organizasyon kapasitelerinin yetersiz olmasını işbirliğine girmemesinin nedenlerinden biri olarak görüyor ,

STK lara yönelik mevzuatın geçmişe göre daha iyi olmakla birlikte yeterli olmadığını ve STK lar la çalışmak için nasıl bir prosedür izleneceğinin belirlenmiş olmamasının etkili bir iletişim kurmanın önünde engel olarak görüyor.

Sonuç olarak karar alma süreçlerinde STK ların henüz paydaş olarak dahi görülmediği ve görüşmelerin genelde kamu kurumlarının daveti üzerine diyalog aşamasında gerçekleştiği ve kamunun STK ları sadece dikkate almaya başladığı görülüyor .

Tavsiyeler

- Kamu-STK işbirliği süreçlerini düzenleyen temel mevzuat ve politika belgeleri katılımcı şekilde hazırlanmalıdır. Tüm yasa yapım süreçlerine STK'ların katılımı şart olmalıdır.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.
This project is co-funded by the European Union and the Republic of Turkey.

- Kamu kurumları karar alma ve yasama süreçleri sırasında STK'ları meşru birer paydaş olarak görmelidir. Katılımcı, şeffaf, eşitlikçi kriterlere göre düzenlenmiş danışma süreçleri oluşturularak, STK'ların görüş bildirmesine olanak sağlayan mekanizmalar oluşturulmalıdır. Kamu-STK ilişkileri görüş bildirmele sınırlı kalmamalı, STK'ların karar alma ve yasa yapım süreçlerine etkin katılımını artıracak danışma ve istişare süreçlerine dönüştürülmelidir.
- 5072 sayılı Dernek ve Vakıfların Kamu Kurum ve Kuruluşları ile İlişkilerine Dair Kanun yürürlükten kaldırılarak, Kamu-STK ilişkilerini düzenleyen eşitlikçi, tarafsız ve şeffaf mekanizmalar geliştirilmelidir.
- Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'te gerekli değişiklikler yapılarak STK'ların görüşlerinin dikkate alınması ve stratejik planlama süreçlerine katılımları sağlanmalıdır.
- STK'ların yasama süreçlerine katılabilmeleri için TBMM komisyon sürecinde dinlenmelerine olanak sağlayacak yöntemler geliştirilmelidir.
- Kamu kurum ve kuruluşları internet sayfalarında detaylı, güncel bilgi ve belgeler paylaşmalıdır. Bilgi edinme başvurularına verilen cevaplarda gözlemlenen farklılıklar, cevapların yetersizliği ve sürecin her kurumda farklı işlemeden kaynaklanan olumsuzluklar kamu kurum ve kuruluşları tarafından giderilmelidir
- DDB ve VGM sivil toplumla ilgili seçilmiş bazı verileri web sitelerinde yayınlamaktadır. Verilerin tamamının zamanında ve güncel olarak paylaşılması sağlanmalıdır
- Sivil topluma ilişkin veriler ulusal istatistik sistemine entegre edilebilecek şekilde güncellenmelidir.

(TUSEV İzleme Raporu 2014)

- Kamu STK çalışması için nasıl bir prosedür izleneceği belirlenmelidir.
- Kamu STK işbirliğinde görev tanımları net olmalıdır.
- Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü tarafından STK ların kapasitelerinin artırılması için düzenlenen programlarda öncelik eğitime verilmeli çalıştay ve eğitimler tek merkezde değil de bölgesel ve her şehirde düzenlenmelidir.
- Kent konseylerinin oluşturulması kanuni bir düzenleme ile zorunlu hale getirilmelidir.
- Kamu Kurumlarının STK lara yaklaşımı şeffaf ve her STK ya eşit tarzda olmalıdır.
- Kamu yararına çalışan STK ları kurumlar yerelde kendi çalışmalarına dahil etmelidir.
- STK lar Kamuya sorunların çözümünü dile getirmek için çekinmemeli bunun yerine çözüm odaklı ,net, ve yumuşak bir iletişim dil geliştirmeli.
- Kamu kurumları müzakereci ve uzlaşmacı bir iletişim dili geliştirmelidir.

KAMU STK ilişkisinde başarılı örnekler

Isparta da bulunan UYUMDER (uyuşturucu ile mücadele derneği) Yerel yönetim ve diğer kamu kuruluşları ile örnek bir işbirliği gerçekleştirmektedir .Yerel yönetim tarafından tahsis edilen geniş bir arazi üzerine idari yöneticilerin teşviki ile bir hayırsevere kurdukları rehabilitasyon merkezinin günlük gıda ve ihtiyaçları merkez ve yerel yönetim tarafından karşılanmaktadır .Ayrıca merkezde oluşturulan bağımlı gençlerin çalıştığı ahşap ve metal atölyelerinden üretilen bank ve kamelya türü ürünler yerel yönetimin kendi park ,bahçe gibi şehir düzenleme hizmetinde kullanılmak üzere kurumdan satın alınarak derneğin ve yönettiği kurumun sürdürülebilir kaynak ihtiyacı sorunsuz bir şekilde giderilmektedir.Türkiye nin her yerinden gelen insanlara kapılarını açan rehabilitasyon merkezi bir çok genci rehabilite ederek uyuşturucudan kurtarmış ve hayata sağlıklı bir şekilde dönüşünü sağlamış ve sağlamaya devam etmektedir.

Tema Vakfı Kamu STK İşbirliği Eğitim Programları

Yetişkin Eğitim

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.
This project is co-funded by the European Union and the Republic of Turkey.

TSK, İçişleri, Diyanet İşleri, Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), Yerel Yönetimler ve Özel Sektörü kapsar Yetişkinlerin bilgiye dayalı karar verebilen, bilinçli bir kamuoyu oluşturmaya çaba gösteren ve doğa korumanın toplumun tüm paydaşlarının katkısı ile gerçekleşebileceğini farkında bireyler olmasını sağlamak için yetişkin eğitimleri hazırlanan programlar yıl boyunca çeşitli zamanlarda tek seferlik düzenlenerek ulusal çapta gerçekleştiriliyor.

Kamu ve Özel sektör işbirlikleri, TEMA Vakfı Bilim kurulu üyeleri ve Gönüllülerinin kullanacakları sunular aracılığıyla uygulanıyor.

Uygulanan Eğitimler

Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK), Genelkurmayla yapılan işbirliği neticesinde 1998 yılından beri Kara, Hava ve Deniz Kuvvetleri'ne bağlı Eğitimci Subay ve Astsubay'lara yönelik "Erozyonla Mücadele" Semineri düzenleniyor.

İçişleri Bakanlığı Eğitim Dairesi Başkanlığı tarafından düzenlenen Kaymakamlık Kursu kapsamında 1999, 2000, 2001, 2004 ve 2006 yıllarında, ve 2014 yılında "Toprak ve Erozyonla Mücadele" konularıyla programda yer alındı.Diyanet İşleri Başkanlığı: 1999 – 2009 yılları arasında düzenlenen Doğa ve Erozyon Eğitim Kamp'larıyla din görevlilerine bir hafta süreli eğitimler verilmiştir.

Diyanet İşleri Başkanlığı – TEMA arasında 2010 yılında imzalanan protokol ile işbirliğine devam ediliyor.

Öğretmen Eğitimleri

TEMA Vakfı Eğitim Bölümü çalışanları katkılarıyla ve koordinasyonuyla düzenlenen program TEMA Vakfı Bilim Kurulu uzmanlarından ve uzmanlık alanı paralelliğinde destek alınacak gönüllüler ile gerçekleştiriliyor.

Eğitici öğretmenlerin Ekolojik Okuryazar bireyler yetiştirmesine Ekolojik Okuryazar bir toplum inşa edilmesine katkı sunuyor. Aynı zamanda birey olarak doğanın ilkelerini ve sınırlarını bilen ve doğayla uyumlu yaşamayı ilke edinmiş olmalarını desteklemesini hedefliyor.

Ulusal çapta uygulanıyor ve MEB genelgesi ile görevlendirme yapılarak katılım merkezi eğitim aracılığıyla gerçekleştiriliyor.

MEB ile müzakere edilen işbirliği anlaşmasının olanak tanıdığı Hizmet İçi Eğitim şeklinde 100 öğretmen ,77 saatlik (10 gün süreli) seminer ,etkinlik ve atölye çalışmaları ve doğa gezileri şeklinde gerçekleştiriyor.

Tema Yerel Yönetim Programı

Sağlıklı kentlerde yaşamının yolunu açacak olanlar, kentlerin en yetkili ve etkili mercileri olan yerel yönetimlerdir teması ile yola çıkılan ve Yerel Yönetimleri kapsayan program Ulusal çapta programı talep eden yerel yönetimlerle tek seferlik eğitim ilgili yerel yönetimde düzenleniyor. Maksimum 30 kişi orta ve üst düzey yönetici ve çalışana, bir tam günlük, teorik sunum, etkinlik ve atölye çalışmasını içeren program 2015 yılı Aralık ayı itibarıyla uygulanmaya başlanmıştır.

Genç Eğitim

Çocuk ve Gençlik Programları TEMA Eğitim Bölümünün ve her bir eğitim programının uzman danışman kadrosu denetiminde hazırlanıyor ve gönüllü öğretmenlerin derslerinde uygulamaları ile gerçekleştiriliyor.

Çocuklarımızın doğada geçirdikleri zamanın artması, doğayı hissederek, dokunarak, koklayarak ve işiterek farklı deneyimler yaşama fırsatı bularak bedensel ve zihinsel gelişmelerinin olumlu yönde desteklemesi amacıyla okul programları hazırlandığı ifade edilirken . Doğayla bütünleşmiş bir şekilde yapılan çevre eğitiminin öğrencilerin çevre konusundaki bilinçlenmelerinde önemli ölçüde etki sağladığına işaret etmektedir. Bu noktadan hareketle TEMA Vakfı okul öncesinden liseye kadar eğitim sistemimizin her basamağı için çevre/doğa eğitim programları geliştiriyor .Programlar ulusal çapta düzenleniyor.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.
This project is co-funded by the European Union and the Republic of Turkey.

İRLANDA ENCLUDE Sivil Toplum Kuruluğu

Evsizlerle ilgili veri kaynakları çalışması yapan kurum Kamu ile işbirliğinde bu verileri Kamuya sağlayarak verilerle ihtiyaçları birleştiriyor. STK tarafından oluşturulan ve telefona yüklenen bir programla evsizler günlük sıcak yemek ve yatacak ihtiyaını sağlanan verilerle kolayca ulaşabiliyor.

Sivil toplum kuruluğu olarak veri ile kaynakları bir araya getirerek örnek bir çalışma oluşturuyor .

STK _STK işbirliği

Sivil toplum kuruluşları hayatlarında sınırı düzeyde yer bulan işbirliklerini daha çok bir güç birliği olarak ve dünyaya bakış anlamında daha çok kendisine benzeyenlerle gerçekleştiriyor .Oysa işbirliğinin kendisine benzeyenle değil uzlaşamadıklarımızla tesis edildiği zaman değerli .Sivil toplumun kapalı ,gizli,ve çatışmacı niteliklerden açık Şeffaf ve müzakereci bir iklime geçişinin başladığı en azından makbul sayıldığı bir dönemdeyiz .Hem kamu hem STK yöneticileri hem de yurttaşlar ,STK lardan daha fazla açıklık ve Őeffaflık bekliyor .(Sivil sayfalar) .

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.
This project is co-funded by the European Union and the Republic of Turkey.

Oysa STK ların falliyet gösterebileceği ,güvenli bir demokratik ortamın oluşturulabilmesi için STK lar arası ilişki ,diyalog ve işbirliği zaruri .Bu konuda cılız işaretler görmek mümkün Birbirleriyle yıllarca hiç ilişki kurmamış ,diğerini görmezden gelmiş ve diğerinin felaketine kayıtsız kalmış hatta destek vermiş

STK lar birbirini izleyici olarak olsa etkinliklerine davet ediyor .Türkiye nin yakın geleceğinde STK lar arası diyaloğun güçlenmesi ile farklı ,politik, kültürel dini v.b çevreleri temsil eden STK ların birbirleriyle bir araya gelerek müzakereci ve demokratik işbirliklerini görmek sürpriz olmayacaktır.(Svil sayfalar.M.Ali Çalışkan Ulaş Tol)

Birbirleriyle işbirliği, güçlü ve etkili bir iletişim kurabilen ve birlikte hareket eden STK lar hem Kamuda hem de toplumda daha etkili saygın ve güvenilir olarak algılanıyor .

Yerelde STK ların birbirleri ile işbirliği ve iletişim düzeylerinin çok sınırlı düzeyde olduğunu görölüyor.

Genelde rekabetçi bir yaklaşımın sergilendiği birbirleriyle olan ilişkilerini ağlar ve platformlar üzerinden yine kendisine benzeyenlerle kuruyorlar . Daha çok festival , kısa süreli organizasyonlar ve mali sürdürülebilirlik alanında bir fon tarafından sağlanan kaynak odaklı projelerde bir araya gelebiliyor fakat bu işbirliği proje neticelendiği zaman sona eriyor yada iletişim dijital alanda sınırlı düzeyde devam ediyor .Görünürlük ve farkındalık çalışmaları için bir araya geldiklerinde ise örgütlenme ve işbirliği kültürüne sahip olmadıkları için rekabetçi yaklaşım yine ön plana çıkıyor ve bazen planlanan faaliyet neticelenmeden işbirliği sona eriyor . Platorm düzeyinde kurulan işbirlikleri

İse belirli özel günlerde bir araya gelinerek bir sohbet ortamında geçiyor (bayram, kahvaltı,iftar yemek organizasyonu) fakat gerçek amacı olan sosyal sorunların çözümünde bir dayanışma güç birliği oluşturularak kararların alındığı ve birlikte hareket edildiği bir yapı olarak kendini göstermiyor.

Oysaki yerelde STK ların birbirlerine daha çok ihtiyaçları var . STK ların mali sürdürülebilirlikleri konusunda sorunlarının olduğu bir çok STK nın henüz bir ofise dahi sahip olmadığı biliniyor bir çoğu da sahip oldukları ofisi tam zamanlı kullanmıyor. Bu anlamda ofis paylaşımı yaparak mali bir ortaklık

başlatabilir ve vasıflı vasıfsız farketmeksizin insan kaynaklarını ortaklaşa çalıştırabilirler . Özellikle vasıflı insan kaynağında yetersiz olan yerel STK lar örgütlenme ve işleyişte tecrübe kazanıp

faaliyetlerini başarılı bir şekilde sürdürerek, farklı kaynakların farklı zamanlarda seferber edilmesiyle hem çalışanların çalışma koşullarını iyileştirebilir hemde kendileri bu mali yükümlülüğu paylaşarak avantaj sağlayabilirler.

Türkiye genelinde ve yerelde STK ların kendilerini geliştirmemelerinin nedeninin kapasitelerinin yetersiz olmasından kaynaklandığı bir gerçek. AB fonları tarafından finanse edilen STGM, Sivil Düşün gibi örgütlerin gerçekleştirdiği bu eğitimler bir çok STK nın gelişimine de katkı sağlıyor diğer STK lar la bir araya gelme imkanı bulan örgütlerin birbirlerini tanımaları ve bir arada olarak işbirliği kültürlerinin gelişimin ede katkı sağlıyor .Örgütlerden de bu eğitimlere katılım talebinin yüksek düzeyde gerçekleşiyor ve kontenjan yetersizliğinden sınırlı sayıda örgütün faydalaniyor. Son zamanlarda Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa birliği ortak finansmanı ile hayata geçirilen ve T.C İçişleri Bakanlığı Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğu tarafından yürütölen Kamu STK İş Birliği Projesi ,sivil toplum ve kamu tarafında işbirliği önündeki engellerin belirlenmesi ve işbirliğine götüren yolların birlikte yürünmesi hedefiyle Türkiye nin bir çok ilinde sürdürülebilir olmasıda hedeflenerek düzenleniyor. Kamu ve STK nın önündeki işbirliği engelini aşılması için çok önemli bir çalışma olarak görölen bu programların devam etmesini aynı zamanda yine Sivil Toplum İlişkiler Müdürlüğu tarafından STK ların kapasite gelişimlerine yönelik eğitiminin de sadece pilot bölgelerde değil her şehirde düzenlenmesi halinde sivil toplumun sistemli,örgütlü ve topluma daha faydalı şekilde hizmet etmesi sağlanmış olacaktır.

Ekim 2018 itibarıyla, ölkemizde 114.078 faal dernek bulunmaktadır. Bu sayı içinde en yüksek oran 31,3 ile mesleki ve sosyal dayanışma derneklerine aittir. İkinci sırada yüzde 20,4 ile spor ve spor ile ilgili dernekler yer alırken hak ve savunuculuk konusunda hizmet sağlayan derneklerin oranı ise yüzde 1,5'tir. Temmuz 2018 itibarıyla, faal olan 5.158 yeni vak if daha çok eğitim, sağlık, sosyal yardım ve hizmetler, çevre ve doğal hayat, sanat, yaşlılık, çocuklar, yoksulluk gibi sosyal sorunlar kapsamında hizmet sunmaktadır. Ölkemizde STK'ların niteliksel yapılarını yansıtan veri bulunmamaktadır. Birleşmiş Milletler

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.
This project is co-funded by the European Union and the Republic of Turkey.

Sivil Toplum Kuruluşları Uluslararası Sınıflaması (ICNPO) ile uyumlu bir STK veri tabanı oluşturulması için çalışmalar devam etmektedir. (Cumhurbaşkanlığı 2019 yıllık programı Tüsev)

Türkiye nüfusu ile kıyaslandığı zaman STK ların sayıca az ve niteliksel olarak belirsiz olmanın yanında yurttaşların STK lara katılımının son derece sınırlı oluşu .STK ların oluşumunda aktif üye sayısının 50 yi geçmemesi ,katılımın düşüklüğünün önemli bir işarettir. Demokratik olarak incelediğimizde bile katılımı homojen bir tabloyla karşı karşıyayız. STK yönetimlerinin ağırlığını orta yaş grubundan ,eğitilmiş erkekler oluşturuyor (% 69,6 u 31-50 yaş grubundan ,% 72 .3 ü ' erkek) buda orta yaş üzeri erkeklerden oluşan küçük bir grubun kontrol ettiği ,işbirliği ve iletişim kültürünün zayıf olduğu, içe kapalı, şeffaflıktan uzak, kamu ve özel sektör gibi kararlarını etkilemesinin beklendiği muhattapları ile mesafeli bir STK profili ortaya çıkarıyor .Niteliğinden ve niceliğinden şüphe ettiğimiz STK 'lara katılımın toplumdaki farklılıkları kavradığını söylemekte zor (Sivil sayfalar.M.Ali Çalışkan Ulaş Tol))

Bu verileri yerel STK larla kıyasladığımız zaman yine aynı tablo ile karşı karşıya kalıyoruz .Daha çok hemşehricilik ,dini ,yardımlaşma , eğitim ve burs veren yapıların çoğunlukta olduğu görülüyor

.Kadınların kurduğu , yönetim kurulu ve üyelerinin çoğunluğunun kadınlardan oluştuğu örgütler eğitim, burs ve yardımlaşma temalarını seçiyor. Gençlik derneklerini incelediğimizde bazı STK ların yönetim kurulu yaşınının 60 lara kadar vardığını gençlik derneklerinin yönetimlerinde bile neredeyse genç üyenin yönetim kurulunda olmadığı görülüyor.

Bu tür oluşumlarda bulunan gençler bir süre sonra yaş ortalaması sadece gençlerden oluşan bir STK oluşumuna giriyor ulusal bir STK nın şubesi değilse tecrübesizlik , yönetim ve disiplinli örgütlenmenin yetersizliğinden yine başarılı olamıyor .Yapılan araştırmalarda Türkiye de eğer çok gençsen yada yaşlıysan bu sektörde varolma sorunu yaşadığını gösteriyor .

Yerel STK larda yüksek bir oran oluşturan STK yöneticilerinin ve yönetim kurulunun eğitimsiz insanlardan oluştuğu görülüyor. Bu kişiler genelde kurumu kendine itibar kazandıracak bir kariyer aracı yada çıkar odaklı fayda sağlayacağı bir yer olarak görüyorlar. Hasbelkader içinde bulunduğu şartlardan dolayı hak temelli çalışan bir derneği kuran kişi yönetim kurulunu da kendi akrabaları ve yakın çevresinden oluşturarak ilerde karar alma aşamalarında kendisine hayır diyecek kişilerinde önüne geçmiş oluyor. Bu tür yapılanma içerisinde olan STK lar zaten baştan iletişime kapalı olduğu , hiçbir konuda işbirliği ve ciddi bir faaliyet gerçekleştirilmeden durağan bir şekilde devam ettiği için bir süre sonra işlevini kaybediyor yada kendi içindeki gönüllü katılımcılardan aynı temada yeni bir STK oluşumu çıkartıyor.Bu tür olumsuz örnekler kamunun STK lara bakış açısını etkiliyor fakat örgütlerle birebir çalışma gerçekleştiren kurumlar kişilerin samimiyeti konusunda bilgi sahibi oldukları için olumsuz görüntü çizen STK larla iletişimini sürdürmezken yeni kurulan samimiyetine inandıkları STK larla çalışmalarına etkili bir şekilde devam ediyor.

Yine sık karşılaşılan bir örnekte Kamu ve siyasetle iletişim ve görünür olanağı olduğu için kendilerine politik arenaya hazırlık olarak STK ları gören insanlar . Sivil toplumla siyaset içi içe olduğundan dolayı bu insanları biz bir süre sonra siyaset alanında görebiliyoruz fakat kendisine kariyer kazandıran bu sonuç STK ların toplumsal düzeyde algısını bozuyor ve inandırıcılıklarını kaybediyor oysa STK lar güvenilir olmalıdır .Bu örneklerin geneli yansıtmadığı ve ciddi oranda samimi çalışan örgütlerin ve gönüllülerin varlığı gerçeğini değiştirmez bu durumda sorumluluk STK lara düşüyor bu olumsuz imaj çizen örgütlerden uzak durup kendi çalışmalarını görünür hale getirdikleri zaman toplumda bu algı ayırıcı noktalarla ulaşıp hedef kitleleri ve toplum tarafından hak ettiği değeri görecekler.

Yerel STK ların örgüt içi iletişimlerine baktığımızda kadın ve genç üyelerin sınırlı sayıda yada hiç olmadığı bir tablo karşımıza çıkıyor orta yaş Erk yönetimin karar mekanizması olduğu bir yapılanmada etkili bir iletişim diyalogunun da gerçekleşmesi beklenmiyor. Diğer yandan STK ların örgüt içi gönüllü ,hedef kitle ve halka yönelik iletişim stratejileride bulunmuyor. Genelde iletişimleri karar defterine imza atan yeterli sayıda sınırlı ve örgüt içi faaliyetleri de de bu sınırlı sayıda insanla gerçekleştiriliyor . Saha çalışmalarının olmadığı yerel STK ların farkındalık çalışmalarına da ağırlık vermedikleri çalışmalarını sadece kendi tematik alanında sorunların çözümü üzerinde gerçekleştirmeye çalışıyor diyebiliriz.

Faaliyetlerini kendi içinde sınırlı sayıda insanlarla gerçekleştiren STK lar dan halk da bilgi sahibi değil. Fakat gerek dünyada gerekse ülkemizde görünürlüğü ve etkisi artan STK lara her ne kadar tanımadığı bir yapı olarak baksada halk ve özellikle

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.
This project is co-funded by the European Union and the Republic of Turkey.

gençler son yıllarda oldukça yüksek bir sempati ve hayranlık besliyor. Bu bakış açısı Türkiye de sivil toplumun geleceği açısından büyük bir avantaj .Doğru yapılanmalar ve örnekler katılımcı kültürün oluşmasının yanısıra özellikle gençlerin bu alana çekilmesinde faydalı olacaktır.

STK ların etkili bir iletişim gerçekleştirememesinin en önemli nedenlerinden birinin kapasite sorunundan kaynaklanıyor. Bu sorunun en önemli nedeni de kaynak yetersizliğinden dolayı sosyal hizmetler uzmanı gibi personel istihdam edememeleri . Bu alanda devlet özel sektöre yaptığı gibi sigorta yada maaş teşvikleri verebilir .Şu an bunun gerçekleşmesi mümkün gözükmediği için hak temelli çalışan STK ların faaliyet ve kuruluş temaları ile ilgili konularda Kamudan sosyal hizmetler uzmanı ,sosyolog , psikolog v.s uzman desteği alarak en azından kendileri için etkili bir iletişim stratejisi ve faaliyet planı hazırlayarak hedef kitleye oluşturmada ve sorunların çözümüne yönelik daha etkin bir yol izlenebilir .

Sonuç itibariyle halktan kopuk ,bir iletişim stratejisine sahip olmayan ,hedef kitlenin beklentilerini gözönün de bulundurmayan bir yerel STK yapılanması ile karşı karşıyayız .

STK –Özel sektör ilişkisi

Şirketlerin STK ları keşfi ,kurumsal sosyal sorumluluk kavramının yükselişi ile birlikte oldu.Sosyal sorumluluk projelerinde şirket STK ortaklıkları ,şirketin hayırseverlik faaliyetlerini bir STK aracılığı ile yapmaktan şirketin sürdürülebilirlik yaklaşımlarının toplumsallaştırmasına kadar bir çok alanda ortaya çıktı .Şirketlerin iletişim kurmak istemelerinin nedeni ise STK ları kendilerine sözcü yapmak istemeleri. (Sivil Sayfalar M.Ali Çalışkan Ulaş Tol)

Yerelde STK –şirket işbirliği ve iletişimine bakıldığında bu ilişkisinin hayır kurumları üzerinden gerçekleştiği görülüyor. Neredeyse her şirket bir bağış listesine sahip . Zaman zaman mülki amirler tarafından da yardım edilecek kurum bu şirketlere öneriliyor. AB ülkelerine göre Türkiye bağış konusunda istatistiksel verilere göre aşağılarda seyrediyor. Gerçek veriler elde edildiği zaman belki de Türkiye nin Avrupa dan bile ilerde olduğu görülebilir çünkü bizde infak,zekat ve en minimal düzeyde fitre kültürü var. Bu yardımların nerelere aktarıldığını incelediğimizde Kuran kursları, dini faaliyet yapan dernekler ve sosyal yardım (gıda, giyim ,ayakkabı v.b) yapan dernekler karşımıza çıkıyor .Bu yardımların zamanı ise Ramazan ayı. Zekat bağışı vesilesi ile özellikle şirketler ciddi miktarlarda bağış yapıyor. Bu bağış kültürü STK lar için büyük bir fırsat olarak görülmelidir .Eğer etkili bir iletişim stratejisi belirlerlerse belki de ilk etapta mülki amirlerin yönlendirmesi ile ilerleyen zamanlarda da kendilerinin çabası ile bu kaynakların sürdürülebilir kaynak sıkıntılarını gidermek için STK lara kaydırılması sağlanabilir.

STK – Özel sektör işbirliği örneği

Tema Vakfı Baltaş Grubu Yeşil Yaka Programı

Tema vakfı özel sektörle gerçekleştirdiği bu işbirliğinde katılımcılara

Doğayı tanıyan

Doğanın bir parçası olduğunun bilincinde olan

Günlük hayattaki tercihlerinin doğaya etkisinin farkında olan

Sürdürülebilir bir yaşam için harekete geçen

Doğa dostu bir kimlik

Kuruma ise

İnsana ve doğaya saygılı ,birleştirici ve katılımcı kurum kültürünü besleyen

Sürdürülebilir gelecek için etkin, esnek ve sürdürülebilir sistemler kuran

İnovatif iş modellerinde doğadan esinlenen

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.
This project is co-funded by the European Union and the Republic of Turkey.

Toplum ve gelecek kuşaklar için sorumluluk bilinciyle çalışan bir kurum olmanın yolunu açar .

Hedefiyle hareket ediyor ve bu hedefi doğrultusunda yeni katılımcılarını bekliyor.

STK Özel Sektör İşbirliğine diğer başarılı bir örnek Esas Sosyal Sivil Tolum Kuruluşu

İlk sosyal yatırım alanı gençlerin istihdamı olarak belirlenmiştir. 2018 TÜİK verilerine göre, Türkiye’de üniversite eğitimi almış gençler arasında işsizlik oranı %31. Esas Sosyal’ in bu alanda yaptığı araştırma sonuçlarına göre, yatırım yapılmış iş arayan diplomalı gençlerin mezun olduktan sonra karşılaştığı en büyük sorunun deneyim ve referans eksikliği olduğu görülmüştür. Özellikle az bilinen devlet üniversitelerinden mezun gençlerin daha fazla fırsat eşitsizliği ile karşı karşıya kaldığı ve ortalama 13 ay işsiz kaldıkları tespit edilmiştir.

Bu durumu göze alarak, gençlerin okuldan işe geçiş sürecine destek vermek için Esas Sosyal 3 alanda yatırım yapmaya karar verdi: Araştırmalar, Ortak Projeler ve İlk Fırsat.

İlk Fırsat programı, iş arayan diplomalı gençlerin- özellikle de az bilinen üniversitelerden mezun olanların- okuldan işe geçiş sürecini desteklemek üzere geliştirildi. 2016’dan bu yana 22 sivil toplum kuruluşu (STK) ile birlikte seçilen 95 genç 12 ay boyunca tam zamanlı istihdam edildi. Tüm maaş maliyetleri program tarafından karşılandı. İş deneyimi kazandırmanın yanı sıra sosyal farkındalık ve programa özel tasarlanan İlk Fırsat Akademisi kapsamında yıl boyunca profesyonel eğitim ve mentorluk desteği de sağlamaktadır.

Üniversite STK ilişkisi

Üniversiteler de STK ların yine çalıştığı mecralardan birisi fakat en önemli bağ burslar üzerinden kuruluyor. Üniversiteler de hemen hemen ulusal bütün STK ların ,üyelerinin ve yönetim kurulu nun gençlerin oluşturduğu yapılanmalarda mecut. Kurumsal kapasite eğitimlerinin bağlı bulunduğu STK tarafından verilen bu yapılarda üniversite gençliği maalesef aktif olarak katılımda bulunmuyor Üniversitelerde öğrencilerin STK lara üye olma oranları % 1 STK ların var olma süreçleri ve katılımcı kültürün gelişmesi adına Üniversite gençliğinin bu yapıları tanınması hem öğrencilerin eğitim süreçlerinin verimli geçmesine hemde eğitimlerinin bitiminden sonraki hayatlarında da STK lara üye ve gönüllü olarak destek vermesi açısından bir alt yapı oluşturabilir .Bu konuda üniversite yönetimlerinin STK larla ortak proje yürütmesi öğrencileri özendirmesi açısından etkili olacaktır.

STK-Medya ilişkisi

Son zamanlarda STK ların işbirliği kuracağı sektörler arasına medya da katıldı. (Görsel ve yazılı basın)

Bir çok ulusal STK faaliyetlerini basın üzerinden duyuruyor ve kurdukları bu etkili iletişim şekliyle farkındalık çalışmalarında oldukça başarılılar. Yerel STK lar da sınırlı sayıda da olsa bu işbirliğinin varolduğu fakat yine bir iletişim stratejilerinin olmadığı görülüyor. Oysaki yerel anlamda STK ların görünürlüğünü sağlama ,faaliyetlerini duyurma ve farkındalık yaratma konusunda medya en etkili iletişim kanallarından birisi .Görünürlüğün çok önemli olduğu STK ların medya ile iletişimlerini yeni keşfettiğini ve gelecekte bu işbirliğinin artırılarak sürdürüleceği söylenilebilir.

STK ve Dijital Medya

Türkiye de STK ların sorunlarına iletişim bir bakış açısından yaklaşıldığında bu sorunların çözümüne ilişkin fırsatlar bakımından en uygun medyanın internet olduğu görülür. İnternet ortamının STK lar açısından son derece uygun bir medya olması çok çeşitli nedenlerle açıklanabilir. Bunların başında

İnternetin yazı ,resim,ses ve görüntüyü aynı anda içerebilen yapısıyla ,ilişkisel iletişim araçlarının tümüne hizmet edebilecek bir potansiyele sahip olması gelmektedir .Bir iletişim mecrası olarak internet, etkileşime ve kişiselleştirme tekniklerine izin veren yapısıyla sadece kaynağa değil ,alıcıya da içeriği kontrol etme şansı sunmakta ve iletişim çabasını otonom bir çaba olmaktan çıkarıp işbirlikçi haline getirmektedir. (İNSAMER)

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.
This project is co-funded by the European Union and the Republic of Turkey.

Kendi içeriklerini hazırlama imkanı veren bu kanal hazır ve ücretsiz sunduğu ve herkesin ulaşabileceği programlarla kaynak sorunu yaşıyan STK lar için elverişli bir imkan sağlamaktadır. Kısa sürede verilen dijital eğitim kursları bu alanda kendini ifade edecek ve tanıyacak yegane alan olan internette daha başarılı olmak isteyen STK lar içinde ulaşılabilir bir hizmettir.

İnternet STK lara ve paydaşlarına her konuda bilgi sağlama ve ulaşma konusunda bugüne kadarki tüm araçlara göre çok daha kolay iletişim imkanı yaratmakta ,dahası varolan ilişkilerini geliştirmek ve yeni ilişkiler imkanı yaratmakta ,dahası varolan ilişkilerini geliştirme ve yeni ilişkiler kurma konusunda da fırsatlar sunmaktadır.(İNSAMER)

Kamu kurumlarının kendilerine karşı önyargılı olduğunu ve kendilerini ifade etmekte zorlandıklarını söyleyen STK ların bu kurumların önyargısının ortadan kalkmasında faydalı ve etkili olup iletişim yollarını açmakta etkili olacaktır.

İnternet sivil toplum kuruluşlarının faaliyet alanlarında dünyanın her yerindeki kuruluşlar ve çalışanlarla etkileşime geçebilecekleri , bilgi paylaşabilecekleri ve işbirliğine gidebilecekleri bir iletişim platformu oluşturmaya imkan tanımaktadır. Bilindiği gibi ülkemizdeki STK ların birbirleriyle olan iletişim ve işbirliği oldukça düşük seviyededir. Bu bakımdan internet hem Türkiye deki hem de dünyanın her yerinde ki diğer STK lar la iletişime geçme olanağı sunması itibariyle internet çok güçlü bir araç konumundadır.(İNSAMER)

Kendi tematik alanları ile ilgili farkındalık çalışmaları konusunda bilgi sahibi olmayan STK lar internet üzerinden oluşturulan aynı amaca hizmet eden STK lardan oluşan ağlarda yada takip ettikleri sayfalarda diğer STK lar dan ilham alıp kendi faaliyet programlarını rahatça oluşturabilir hatta iletişime geçtikleri taktirde ağların sunduğu imkanlardan faydalanarak bir projeye bile dahil olabilir.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.
This project is co-funded by the European Union and the Republic of Turkey.

Özetle , bir medya olarak internet Türkiye de ki STK lar açısından çok zengin bir potansiyele sahiptir .Değil STK lara üye ve bağış toplama ,sadece STK lara ilişkin farkındalık yaratma potansiyeli bile internetin gücünü ortaya koymasından son derece önemlidir.(İNSAMER)

İnternette (facebook,twitter ve instagram) gibi mecralarda STK ların örgütlenerek kısa sürede bir kitle oluşturdıklarını örneğin bir bağış kampanyası başlattıklarını veya bir eylem gerçekleştirmek için bir araya gelip (Çevre atık temizliği ,okul boyama etkinliği yapan STK lar internet üzerinden örgütleniyor) topluma yararlı bir etkinliğe imza atabiliyor.

Bir STK nın dijital olarak örgütlenebilmesi kısa sürede gerçekleşmez. Belli aşamalardan geçmesi ađ kültürünü geliştirmesi için gerekli süreyi kendine tanınması gerekir. İletişim gücünü artırmak da bu sürecin en önemli hedefidir. Dijital iletişim ve dijital yönetim araçlarını etkin bir şekilde kullanmak ,STK üyelerinin bu araçlara kullanım alışkanlığını geliştirmesini gerektirir. (STGM 2019)

Türkiye geneli başta olmak üzere yerle de baktığımız zaman STK ların bir internet sitesinin dahi olmadığı, varolanların da etkin bir şekilde kullanmadığı ve faydalanmadığı görölmektedir. Genel itibariyle örgüt içi iletişimlerini ve faaliyet duyurularını whatsapp grupları üzerinden gerçekleştiren STK lar internet sayfalarını da etkin bir şekilde kullanmamaktadır.

Yerelde STK ların dijital araçları kullanım kapasitesi aşağıdaki gibidir ;

- Bir çok sosyal medya mecrasını sürekli kullanan fakat bir iletişim planına sahi değil.
- Kullanıcılarla ve hedef kitleyle iletişim kurmanın yeterince bilincinde olmayan sürekli kendi içerik, mesaj ve kurum ziyareti fotoğraflarını paylaşan.
- Paydaşlarına tek taraflı veri ve bilgi iletme sürecinde ,içerikleri dijital medya için yeterince uygun değil.
- Paydaşlarının özelliklerine ve duyarlılıklarına dikkat etmiyor ve paydaşlarını analiz etmiyor.
- Etkileşim düzeyi düşük .Sosyal ağlar ile bağlantıları kırılgan, düzensiz ve plansız.
- Sosyal medya analizi yapmamış ,ađ ilişkilerini biliyor fakat bu ilişkilerden elde edebileceği fırsatların farkında değil.
- Kaynak kullanma süreçleri şeffaf değil.
- Örgüt yönetiminin hiyerarşik kontrolüne önem veriyor yada bu çaba içerisinde hareket ederek sosyal medya hesaplarını bir başkasının kulanmasına izin vermiyor.

Başarılı bir STK nın dijital medya kullanım kapasitesi aşağıdaki gibi olmalıdır.

- İki den fazla sosyal medya mecrasını bir dijital iletişim planması çerçevesinde etkin olarak kullanır.
- Etkin bir şekilde ölçümlene ve analiz yapar ,sonuçlarını kullanır.
- Örgüt sadece paydaşları ile değil, tüm birey ve organizasyonlarla birlikte çalışma kültürü olan bir merkeze dönmüştür.
- Örgüt , sosyal değişim sonucuna odaklanmış canlı bir ekosistemin bir paçasıdır.
- Karar vermek için veri kullanır, karar alma süreçleri ve bütçesi şeffaf ve demokratiktir.
- Karar ve yönetim süreçlerinde dijital yönetim araçlarını etkin bir şekilde kullanır (STGM STÖ ler için Dijital İletişim Ve Eğitim Notlarından faydalanılmıştır)

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.
This project is co-funded by the European Union and the Republic of Turkey.

Kaynakça :

Türkiye de ve Avrupa da Sivil Toplum Prof .Dr Fuat Keyman ,

Sivil Toplum Kuruluşları Eğitim VE Araştırmalar Birimi (Ropörtaj) ,

STGM STÖ ler İçin Dijital Eğitim Notları, Kamu STK İşbirliği Projesi Notları ,

Sivil Tolum Kuruluşlarının İşbirliği ile İmtihanı.Mehmet Ali Çalışkan _Ulaş Tol Sivil Sayfalar,

Sivil Toplum Kuruluşlarında İletişim .Hasan Esen İNSAMER,

Türkiye de STK ların Zaafları ve Öneriler Muharrem Balcı. Sivil Toplum İzleme Raporu 2004-2013-2014
Tüsev .

KOMİSYON	ÜYELER	İLETİŐLİM
Etkili İletişim Komisyonu (ETİK)	MEHMET NURİ ÖZDEMİR	mimnuriozdemir@hotmail.com
	MUSTAFA OĐULMUŐ	mustafaogulmus6678@gmail.com
	MERYEM KŐŐK	mehmetkosk@gmail.com